

Visn. Lviv. Univ., Ser. Zhurn. 2020: 47; 215–223 • DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vjo.2020.47.10520>

УДК 355.1(477):070(477)"1993/2018"

РОСІЯ-УКРАЇНА: BRINKMANSHIP – БАЛАНСУВАННЯ НА МЕЖІ ВІЙНИ?

Олег Романчук

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Генерала Чупринки, 49, 79044, Львів, Україна
e-mail: universum.magazine@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-7431-2993>*

У статті проаналізовані безпекові аспекти російсько-українського воєнного та інформаційного конфлікту. Запропоновано шляхи його розв'язання та досягнення миру на сході країни. Приділено увагу характеристиці й оцінкам військового протистояння на Донбасі та ролі держав Заходу в його подоланні.

Ключові слова: війна, конфлікт, інформація, міжнародні угоди, система, військо, компроміс, держава, політика, ідеологія, патріотизм.

Вступ. З моменту проголошення незалежності України національна державна ідеологія все ще перебуває на маргінесі зацікавлень її владних інституцій. Тривалий час не ухвалювались Закони «Про державні пріоритети інформаційної політики», «Про інформаційний суверенітет і державну безпеку України», «Про міжнародний інформаційний обмін» та низка інших важливих законопроектів. Такі поняття, як стратегічні комунікації, урядові комунікації, кризові комунікації вчасно не набули розуміння й застосування. У національному законодавстві навіть було відсутнє визначення терміна «інформаційна безпека». У подальшому це не могло не позначитись на втратах, яких зазнала і зазнає Українська держава та українське суспільство внаслідок російської агресії.

В українському Парламенті Законопроект № 9340 «Про внесення змін до законів України щодо інформаційної безпеки», в якому запропоновано доповнити поняттям «інформаційна безпека» статтю 1 Закону «Про національну безпеку України», а також Закон «Про інформацію», було зареєстровано лише 29 листопада 2018 року. У грудні *Відомості Верховної Ради* (2018, № 31, ст. 241) повідомили, що поняття «інформаційна безпека» нарешті впроваджене в Закон «Про національну безпеку України».

Томас Джефферсон, третій президент США, один із авторів Декларації незалежності США, з причин політичної необхідності порушив Конституцію (часу на внесення поправок до її тексту бракувало). У листі від 20 вересня 1810 року він пояснив своє рішення: «Строге дотримання писаного закону – це, без сумніву, один із найвищих обов'язків доброго громадянина, проте не найвищий. Закони необхідно»

сті, самозбереження чи збереження країни, коли вона постає перед небезпекою, – набагато вищі. Втратити нашу країну через скрупульозне дотримання писаного закону означало би втратити сам закон із життям, свободою, власністю та усіма тими, хто разом із нами тішиться цими благами. Так абсурдно можна пожертвувати метою задля засобів».

Американський президент продемонстрував державницьку поведінку. Він турбувався про безпеку власної країни. Підстав і причин взяти приклад з Джефферсона в українського президента вдосталь, а надто коли йдеться про безкомпромісну боротьбу з охлократією, корупцією, воєнною бюрократією, саботажем.

Постановка проблеми. Проблеми, які стоять перед українським зовнішньополітичним і військовим відомствами у надскладних умовах сьогодення потребують відкритої дискусії, критичного переосмислення й виважених оцінок дій влади.

На початку 60-х років минулого століття Джон Фостер Даллес, тодішній держсекретар президента Двайта Айзенгавера, через Карибську кризу, що поставила світ перед небезпекою ядерної війни, запровадив термін *brinkmanship* – балансування на межі війни.

Аналіз розвитку нинішніх подій на сході України так чи інакше підводить нас до логічного питання: хто в цьому світі може гарантувати, що не настане момент некерованої ескалації російсько-українського конфлікту?

Ситуація вельми схожа на геополітичні процеси в Європі столітньої давнини напередодні вибуху Першої світової війни: поведінка тодішніх (як і нинішніх) європейських керівників держав та політиків багато в чому нагадувала/нагадує поведінку страусів у момент небезпеки. Врешті-решт саме через нерішучу й боязку позицію горе-стратегів початку минулого століття процес сповзання до війни став некерованим, його вже ніхто не міг контролювати і зупинити.

Джон Кеннеді полюбляв цитувати репліки двох німецьких політиків (колишнього канцлера і його наступника) про причини Першої світової війни. «Як же це трапилось?» – дивувався колишній канцлер. У відповідь його візаві скрушно зітхав: «Ах, якби ж то знати!»...

Сучасні європейські політики щодо Московії – явного агресора, теж частенько поводяться мов сновиди: їхні очі начебто й розплющені, але вчинками своїми вони не керують. А тим часом воєнні настрої в Кремлі й справді можуть вийти з-під контролю.

Виклад матеріалу. Шість десятиліть тому, досліджуючи причини вибуху Першої світової війни, американський історик О. Холсті [O. Holsti] зазначив, що 1914 рік став майже класичним прикладом дипломатичної кризи, яка зазнала надзвичайно швидкої ескалації, вийшовши за межі розрахунків і контролю осіб, відповідальних за ухвалення рішень у сфері зовнішньої політики.

Вчений, зокрема, з'ясував, що приблизно за місяць перед початком Першої світової війни міністерства закордонних справ Австро-Угорщини, Німеччини, Великобританії, Франції та Росії отримали від своїх посольств 5620 документів, які налічували майже 1,5 мільйона слів. З наближенням кульмінації кризи обсяг листування між дипломатичними відомствами різко зріс. Кількість питань, що чекали оперативних відповідей, збільшувалася, а часу залишалось чимраз менше. Його катастрофічно бракувало для ухвалення найважливіших рішень, які б унеможливили вибух війни.

Аналізуючи події, що призвели до Першої світової війни, американський історик Е. Тейлор [E. Taylor] зробив висновок: «Бюрократія старого світу просто сховалася в кучугурах бурі інформації, котра наринала на неї. Найгостріші і найурівноваженіші уми не могли більше осмислювати необроблені дані, які в них вводились, і в кожній столиці виникла тенденція – рішення відставали від подій. Внаслідок цього кожний новий крок з будь-якого боку ставав помилковим кроком, підсилюючи загальне сум'яття».

Психологи Н. Макворс і Д. Макворс [N. H. Mackworth and J. F. Mackworth] звернули увагу на цікаву закономірність – якщо збільшити потребу ухвалення рішень в п'ять разів у заданий конкретний відрізок часу, то кількість помилок зростає в п'ятнадцять разів! Обмірковувати рішення просто немає часу, ланцюг умовиводів не будується, замість нього вводиться стереотип, що відображає не так об'єктивну реальність, як суб'єктивне уявлення, у цьому разі про противника. А все це випадає на долю людей, які й без того перебувають у стресі.

«Росія застосовує підривні заходи для ослаблення авторитету Америки в Європі, розхитуючи трансатлантичну єдність і послаблюючи європейські інституції та уряди. Вторгненням в Грузію й Україну Росія продемонструвала готовність порушувати суверенітет країн регіону. Росія продовжує залякувати своїх сусідів загрозливою поведінкою, як-от – демонстрація ядерних намірів і передове розміщення наступального потенціалу», – йдеться в оновленій Стратегії національної безпеки, яку президент США Дональд Трамп презентував 18 грудня 2017 року.

Яка ймовірність того, що Путін переступить «червону межу»?

Ніхто не прагне третьої світової війни, але все може трапитись... Ніхто не хоче війни з Росією, але всі чекають...

Чи є ефективними сучасні міжнародні угоди? Досить згадати нульову ефективність Будапештського Меморандуму від 5 грудня 1994 року, в якому не було зафіксовано ЖОДНОГО механізму дотримання гарантій суверенітету України. Будапештський меморандум не захистив Україну від агресії Росії.

У січні 2018 року на щорічній прес-конференції глава МЗС РФ Сергій Лавров пояснив, як Росія «виконує» Будапештський меморандум: «Я напамню, мы так и не применяли и не угрожали ядерным оружием Украине, поэтому никакого нарушения Будапештского меморандума не произошло».

Цинізм головного російського дипломата вражає. Адже у Статті 2 Меморандуму сказано: «РФ, Британия и США подтверждают свое обязательство воздерживаться от угрозы силой или ее применения против территориальной целостности или политической независимости Украины, и никакое их оружие никогда не будет использоваться против Украины». Сформульовано однозначно: **НІЯКА ЗБРОЯ, НІКОЛИ НЕ ВИКОРИСТОВУВАТИМЕТЬСЯ ПРОТИ УКРАЇНИ.**

І з такою країною можливі компроміси? «Росія – екзистенційний ворог України» (Володимир Василенко, Надзвичайний і Повноважний посол України).

На Заході ніхто не хоче конфронтації з Росією. Захід і НАТО лише традиційно висловлюють занепокоєння і тривогу, спричинені діями Москви щодо агресивної поведінки Росії стосовно України.

2018 року тодішній очільник МЗС України Павло Клімкін в ефірі програми «Свобода слова» на телеканалі ICTV заявив, що в Росії є плани захоплення україн-

ської території від Маріуполя до Придністров'я та подальшого розчленування України.

Офіційний представник МЗС Росії Марія Захарова під час брифінгу 30 листопада 2018 року натякнула, що Росія може анексувати й інші регіони України («Ось у нас, наприклад, було генеральне консульство в Сімферополі, а потім стало представництво Міністерства закордонних справ в регіоні. Трапляється і так»). Ця служка Лаврова навіть вдається до неприхованих погроз на адресу України: «Взагалі на Україні розуміють, що в якийсь момент у російської громадськості може увіратися терпець? І я хочу просто нагадати, що українські дипломатичні консульські представництва тут працюють, і тут є українські дипломати. Є межа народному терпінню!»

Можна припустити, що агресивні москвитини спробують позбавити Україну доступу до Азовського моря. Та найімовірнішою метою проведення військової операції російського Генштабу є не стільки непогамовне бажання пробити сухопутний «коридор» до Криму, як раціональніше прагнення заволодіти Таврійськом, Новою Каховкою, Каховською ГЕС і, зрозуміло, витокком Північно-Кримського каналу та прилеглими до нього територіями аж до Перекопу. Без дніпровської води Крим приречений.

Авраам Лінкольн у своїй першій інавгураційній промові звернув увагу на таке: «Припустимо, ви вступаєте у війну, але ви не можете воювати вічно, і тоді, після того, як обидві сторони зазнали численних втрат і жодна з них не досягла успіху, ви припиняєте військові дії, і перед вами знову постає те саме старе питання: на яких умовах будувати взаємини».

Сформульоване американським президентом питання нині стоїть перед Україною – на яких умовах налагоджувати стосунки з озброєними колаборантами на території ОРДЛО. Не з «повстанцями», як необачно назвав цих людей український президент Володимир Зеленський, а принаймні як з представниками «збройних формувань окремих районів Донецької та Луганської областей» згідно з термінологією мінських переговорів.

Свого часу Голда Меїр у схожій ситуації висловила інакше: «Ми хочемо жити. Наші сусіди хочуть бачити нас мертвими. Це залишає не надто багато простору для компромісів». Сказано влучно, стисло, чітко, жорстко. Хіба Росія не обмежує Україні простір для компромісу, підштовхуючи Київ до беззастережної капітуляції?

2008 року директор Інституту Росії (Україна) Василь Лаптіїчук у дослідженні «Mein Kampf» Володимира Путіна» застерігав: «За деякими ознаками, російська сторона вже розпочала перший – інформаційний – етап підготовки й проведення операцій на терені України, спрямованих на усунення найнекомфортніших для Кремля політиків, громадських діячів і, можливо, журналістів. Логічно припустити, що Ясенево чи Луб'янка планують проведення відповідних заходів не тільки в Британії або Катарі, але й у «зовнішньополітичному пріоритетові №1».

В інтерв'ю виданню «Тиждень» заступник глави Генерального штабу Збройних сил України Олексій Таран 2019 року заявив: «Росія готується до проведення широкомасштабної військової агресії. Ці плани цілком очевидні. ЗСУ відповідно готуються до відбиття збройної агресії по всьому кордону України. Це стосується не тільки лінії зіткнення, але й інших районів, починаючи з кордону з Білоруссю і далі біля Криму і Бессарабії».

ОРДЛО може послужити детонатором для європейської безпеки. Під споруду ЄС Кремль вже заклав не лише економічну вибухівку, але й політичну. Чи розуміють це в Парижі й Берліні?

У вересні 2014 року за ініціативи президента Порошенка, всупереч Основному закону Української держави, який не передбачає появу на її території утворень з особливими правами (читаємо: Розділ I. Загальні засади. Стаття 2. «Суверенітет України поширюється на всю її територію. Україна є унітарною державою. Територія України в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканою»), Верховна Рада ухвалила (закритість й втаємниченість самої процедури голосування досі викликає суперечки) низку законів (так звані закони про особливий статусу для ОРДЛО), згідно з якими окупованій частині Донбасу надається широка автономія з правом мати власні суди, збройні формування, здійснювати міжнародну політику, а бойовикам – амністія.

Не минуло й шести років війни, як 15 жовтня 2019 року на засіданні Тресторонньої контактної групи в Мінську 15 жовтня українська сторона наголосила, що виконання політичного блоку питань мінських угод можливе тільки у разі розпуску квазігруповань «ЛДНР». Вимога цілком логічна: у так званих мінських угодах такі аббревіатури відсутні. І в так званій «формулі Штайнмайера» – також немає. Згадується лише ОРДЛО.

У законі «Про міжнародні договори України» чітко зазначено: міжнародні угоди укладаються винятково з суб'єктами міжнародного права. Чи була уповноважена приватна особа Леонід Кучма («Второй Президент Украины Л. Д. Кучма») укладати та підписувати міжнародний договір від імені України? Про колаборантів А. Захарченка та І. Плотницького взагалі не йдеться. Таким чином, «Мінські угоди» – це просто папірці, не ратифіковані Україною.

Трохи історії. До процедури денацифікації Німеччини у США почали готуватися ще до перемовин у Ялті й Потсдамі. Й тільки-но американська армія зайняла перші німецькі міста, як світ побачила «Настільна книга Військового уряду в Німеччині» з усіма інструкціями, спрямованими на ліквідацію НСДАП, адміністративних і військових структур, парамілітарних організацій тощо. У британській зоні окупації кожен німець, приміром, заповнював анкету з 133-х пунктів. Кілька людей, котрі знали анкетованого, мали засвідчити своїми підписами правильність викладеного. З місцевих мешанців були сформовані денацифікаційні «комітети», які мали право визначати підозрювану особу головним злочинцем, безпосередньо невинним або частково винним, а також номінальним нацистом, і кого слід виправдати.

Треба усвідомити, що, окрім політичної реінтеграції ОРДЛО (якщо раптом до цього дійде), потрібно буде здійснити ще й велетенську економічну, соціальну, медичну, освітню, екологічну відбудову, провести розмінування чималих територій. Розраховувати на новітній «план Маршалла» не доводиться.

Жодні «Мінські угоди» не є правомірним міждержавним документом. Нинішня ситуація з перетракціями в мінському «Президент-готелі» насправді поза площинною міжнародного права. Папери, підписані у столиці Білорусі в рамках так званої Тресторонньої контактної групи з врегулювання ситуації на Донбасі, кожен з учасників дискусій потрактує довільно. З іншого боку, в ситуаціях, аналогічних нинішній, українській, і справді треба керуватися виключно міжнародним правом,

яке передбачає відповідальність агресора за свої дії і право країни на самооборону. Але не все так просто.

Трохи математики. Славетна теорема Гьоделя у довільному потрактуванні доводить, що перебуваючи в межах Чогось, ми приречені на неповноту наших знань про Щось. Інакше кажучи (якщо тлумачити цю теорему максимально популярно), коли вивчаємо складну систему зсередини, то, керуючись лише логікою цієї системи, обов'язково натрапимо на істини, які не зможемо ні довести, ні спростувати. Відтак змушені шукати суддю. Поза системою.

Те саме й з Україною. Якщо всередині держави не можемо дати собі раду, то мусимо знаходити своєрідного арбітра ззовні, який взяв би на себе місію наставити українців на путь істинний.

Бог таким арбітром бути не може – людина створила цю ідею як ілюзію самопізнання. Покладатись на Бога і Святого Юра у доленосних для держави й нації ситуаціях неприпустимо. Разом з тим в основі нашого життя є речі очевидні й безперечні: приміром, закон Ома, який і в Африці є законом Ома. Це стосується багатьох інших фізичних та математичних формул і постулатів, які можна перевірити й довести.

З одного боку, арбітром для України, як уже мовилось, має стати міжнародне право. Перевішивши теорему Гьоделя в політичну площину, доходимо висновку, що встановити мир на Донбасі, діючи в межах мінського чи нормандського формату, неможливо. Конче потрібен зовнішній суддя.

Та в політиці все-таки діють дещо інші правила, ніж у математиці. Чи «тягнуть» на роль зовнішніх арбітрів для України фрау Меркель або мес'є Макрон? У них власні державні інтереси переважають.

Росія міжнародне право давно розтоптала. Для цієї імперської, советської і постсоветської етнічної химери міжнародні норми не існують. У всі часи вона керувалась лише принципом доцільності. Доведено історією. На Сполучені Штати з нинішнім непередбачуваним президентом теж не варто розраховувати. Дедалі частіше Вашингтон виявляє себе як ненадійний захисник демократичних цінностей – скажімо, після агресивного захоплення Росією території Грузії Барак Обама чомусь заговорив про перезавантаження стосунків з Москвою. Нині американці дозволяють собі нехтувати зовнішньополітичними зобов'язаннями, якщо це суперечить внутрішнім політичним міркуваннями. Одним із підтверджень цьому є поведінка Вашингтона і Кремля в близькосхідному конфлікті. Президент США Дональд Трамп виходить з одного договору за другим. У нього сформована негативна думка про Україну як корупційну державу завдяки спілкуванню з президентом Росії Владіміром Путіним і прем'єр-міністром Угорщини Віктором Орбаном. Принаймні так стверджує *Washington Post*.

То який міжнародний договір убезпечить Україну від зовнішніх нападів і внутрішніх розколів? Як перевірити гіпотетичний аналог Будапештського меморандуму зразка 1994 року, такого обнадійливого, на перший погляд, для будуччини Української держави? Хто загарантує Україні безпеку? Де перебуває межа та міра відповідальності влади перед власним народом і зовнішнім світом? Пристати на ідею з «фінляндизації», маючи розгалужену агентурну мережу і потужну «п'яту колону»?

Найпереконливішим аргументом у захисті національних інтересів залишається сила. Економічна та військова. «Якщо прагнете досягти успіху, не намагайтеся бути делікатним чи розумним. Використовуйте грубі прийоми. Бийте одразу в ціль.

Поверніться й ударте ще раз. Потім ударте ще – сильним ударом з плеча», – радив Вінстон Черчилль.

Не покладаймося на доброго дядечка з-поза меж України. Не плекаймо ілюзій на вселюдську Мораль і Добро. Є давнє перевірене, випробуване часом правило: ХО-ЧЕШ МИРУ, ГОТУЙСЯ ДО ВІЙНИ – Si vis pacem, para bellum.

1996 року генерал-лейтенант Олексій Лавренюк, тодішній начальник кафедри стратегії Академії ЗСУ, экс-заступник начальника Генерального штабу констатував: «Збройні Сили України, які маємо, не є національною, народною армією. Я наполягаю, щоб армія була етнічною, щоб у військових вузах навчалися переважно українці, командні пости займали українці й уряд був – український. Тому що уряд і армія – це одне ціле... Ніхто наразі не знає, коли і де доведеться воювати».

Як у воду дивився український генерал.

У 2019 році після зміни політичного керівництва Української держави Москва почала ставити «слугам народу» брутальні ультиматуми, вимагаючи їх безумовного виконання. Київ, замість орієнтації на перемогу, починає вдаватися до політики компромісів, доволі небезпечних в умовах мілітарного протистояння двох держав і вичікувальної поведінки Заходу.

Уже згадуваний Василь Лаптічук наголошував: «Треба розуміти, що війна Росії з Україною буде до кінця – або ми здамося (розчинимося-асимілюємося), або переможемо».

Висновки. Коли українська еліта, а з нею й український народ, органічно усвідомить свою інакшість, свою самодостатність, тоді й щезне імперська пиха Росії. На жаль, у нас досі немає реалістичної, фундаментальної концепції розбудови України як держави європейського стандарту, досі не сформована чітка система державних пріоритетів, ідеологічних цінностей, основних принципів національної ідеології. Натомість у ст. 15 Конституції України читаємо: «Суспільне життя в Україні ґрунтується на засадах... ідеологічної багатоманітності. Жодна ідеологія не може визнаватися державою як обов'язкова». Саме через це практично на всіх щаблях державної ієрархічної драбини дуже невиразно окреслюються контури власне української державної будівлі. На перешкоді ідеї державотворення знову стає світоглядна невизначеність, брак цілісної системи національних орієнтирів.

Без виразної української, глибоко патріотичної ідеології неможливо згуртувати суспільство в єдиний повноцінний організм, здатний дати належну мілітарну й інформаційну відсіч противникові. Патріотизм як основа державної ідеології є фундаментом будь-якої державної конструкції.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Костюк, П. І. (2018), *Код ідентичності*, Львів, Універсум, 456 с., 200 іл.
2. Лаптічук, Василь (2008), «До питання взаємної залежності України й Росії в галузі політичних відносин», *Універсум*, Львів, № 5–6, С. 7-16.
3. Лаптічук, Василь (2008), «“Mein Kampf” Владіміра Путіна», *Універсум*, Львів, № 7–8, С. 7-16.
4. Лаптічук, Василь (2008), «У російському генштабі вже є детальні карти всіх військових об'єктів в Україні, котрі підлягають знищенню», *Універсум*, Львів, № 9–10, С. 20.

5. Лаптіїчук, Василь (2008), «Росіяни використовують українських зрадників грубо й публічно, а потім «палять» їх поодиноці й цілими партіями», *Універсум*, Львів, № 9–10, С. 16-19.
6. Процик, Петро (2014), «Обеззброєна країна», *Універсум*, Львів, № 5–6, С. 35-38.
7. Романчук, Олег (2014), «Збройні сили України: міф чи реальність?», *Універсум*, Львів, № 5–6, С. 10-17.
8. Романчук, Олег (2014), «Як перемогти в інформаційній війні?», *Універсум*, Львів, № 5–6, С. 45-46.
9. Романчук, Олег (2019), «Балансування на межі війни – Brinkmanship?», *Універсум*, Львів, № 1–2, С. 8-9.
10. Такман, Б. (1972), *Августовские пушки*, Москва, Молодая Гвардия, 496 с.

REFERENCES

1. Kostiuk, P. I. (2018), *Code of the National Identity*, Lviv, Universum, 456 S., 200 il.
2. Laptijchuk, Vasyl (2008), «Do pytannja vzajemnoi zalezhnosti Ukrainy i Rosii v haluzi politychnyh vidnosyn», *Univrsum*, Lviv, № 5–6, S. 7-16.
3. Laptijchuk, Vasyl (2008), «“Mein Kampf” Владіміра Путіна», *Universum*, Lviv, № 7–8, S. 7-16.
4. Laptijchuk, Vasyl (2008), «U rosijському Genshtabi vzhe je detalnmi karty vsih vijskovykh objektiv v Ukraini, kotri pidljahajut znyshchennju», *Universum*, Львів, № 9–10, S. 20.
5. Laptijchuk, Vasyl (2008), «Rosijany vykorystovujut ukraïnskyh zradnykiv hrubo i publichno, a potim «paljat» ih poodynci b cilymu partijamy», *Universum*, Lviv, № 9–10, S. 16-19.
6. Procyk, Petro (2014), «Obezzbrojena kraina», *Universum*, Lviv, № 5–6, S. 35-38.
7. Romanchuk, Oleh (2014), «Zbrojni syly Ukrainy: mif chy realnist?», *Universum*, Lviv, № 5–6, S. 10-17.
8. Romanchuk, Oleh (2014), «Jak peremohty v informacijnij vijni?», *Universum*, Lviv, № 5–6, S. 45-46.
9. Romanchuk, Oleh (2019), «Balansuvannja na mezhi vijny – Brinkmanship?», *Univer-sum*, Lviv, № 1–2, S.8-9.
10. Barbara W. Tuchman (1972), *The Guns of August*, Moskva, Molodaja Gvardia, 496 S.

RUSSIA-UKRAINE: BRINKMANSHIP – BALANCING ON THE BRINK OF WAR?

Oleh Romanchuk

*Ivan Franko National University of Lviv,
Generala Chuprynky Str. 49, 79044, Lviv, Ukraine
e-mail: universum.magazine@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-7431-2993>*

In the article the are analyzed the safety aspects of the Russian-Ukrainian military and information conflict. There are offered the ways of its solving as well as the ways of the achieving peace in the Eastern part of the State. The attention is paid to the characteristics and evaluation of the military confrontation in Donbas as well as to the role of the Western countries in its overcoming.

When the Ukrainian establishment and the Ukrainian nation realize their otherness, their self-sufficiency then the imperial pride of Russia will disappear. Unfortunately we still don't have a realistic, fundamental conception of the development of Ukraine as a State in accordance with the European sample. And a clear system of the state priorities, ideological values, main principles of the national ideology is not formed yet.

Instead in the article 15 of the Constitution of Ukraine we can read as follows: «The social life in Ukraine is based on principles of the... ideological diversity. No one ideology can be recognized as a mandatory one by the State». Due to this almost on all of the levels of the state of the hierarchical ladder the outlines of the Ukrainian state building seem to be very indistinct. As an obstacle for the idea of the state building again arises an worldview uncertainty. Besides, there is a lack of the holistic system of the national landmarks.

Without a clear Ukrainian, deeply patriotic ideology it is impossible to rally and combine the society in an only full-fledged organism, that would be able to give a proper military and informational repel to the enemy. Patriotism as a basis for the state ideology is a foundation of every state construction.

Key words: war, conflict, information, international agreements, system, army, compromise, state, politics, ideology, patriotism.